

Vorstel aan : Gemeenteraad van 27 januari 2014
Door tussenkomst van :
Nummer :
Onderwerp : Burgerraadpleging herindeling
Bijlage(n) : Procedureregeling Burgerraadpleging gemeente Haren 2014
Concept raadsbesluit

Samenvatting : Ter voorbereiding van de burgerraadpleging op 19 maart 2014 dient de raad in te stemmen met de voorgestelde aanpak, de procedureregeling burgerraadpleging gemeente Haren 2014 vast te stellen, een onafhankelijke commissie te benoemen en krediet beschikbaar te stellen ter hoogte van €100.000 ter dekking van de voorbereiding en de uitvoering van de burgerraadpleging.

Voorgestelde beslissing :

- I. Tot het houden van een niet-bindende burgerraadpleging over een samenvoeging van de gemeente Haren met de gemeenten Ten Boer en Groningen op 19 maart 2014;
- II. Daarbij aan de burgers van Haren die gerechtigd zijn om op die dag te stemmen voor de verkiezing van de leden van de raad, tevens in het kader van de burgerraadpleging de navolgende vraag voor te leggen:
“De gemeenteraad van Haren heeft op 25 november 2013 een voorlopig besluit genomen tot een toekomstige samenvoeging van de gemeente Haren met de gemeenten Ten Boer en Groningen. Bent u het hiermee eens of oneens?”;
- III. Voor de uitvoering van de burgerraadpleging de procedureregeling burgerraadpleging gemeente Haren 2014 vast te stellen;
- IV. De heren/dames X, Y & Z te benoemen als leden van de onafhankelijk commissie als genoemd in artikel 5 van de procedureregeling.
- V. Het benodigde budget beschikbaar te stellen voor de uitvoering van dit besluit.

Inleiding

Op 25 november 2013 heeft u een voorlopig besluit genomen omtrent herindeling met de gemeenten Ten Boer en Groningen. In deze vergadering evenals in uw vergadering van 16 december 2013 zijn in dit verband moties aangenomen.

In deze moties hebt u het college opgedragen de inwoners over het voorlopig besluit te raadplegen en via een burgerraadpleging te toetsen of er voldoende draagvlak is voor het voorlopig besluit. Op 20 januari 2014 hebben wij in een gezamenlijke werkbijeenkomst de consequenties van uw eerdere besluiten en moties besproken.

In deze bijeenkomst zijn weliswaar geen besluiten genomen, maar is een haalbaar traject verkend voor een succesvolle burgerraadpleging die zoveel mogelijk recht doet aan uw eerdere besluiten. De conclusie was dat het mogelijk is een burgerraadpleging te organiseren gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen op basis van een aantal toegesneden spelregels in de vorm van een procedureregeling en met een zo goed mogelijk communicatietraject. Op die conclusie is voorliggend voorstel gebaseerd. Dit voorstel is mede tot stand gekomen op basis van advies van Professor Elzinga.

Voorliggend voorstel gaat in op en bevat voorstellen over:

1. de aanpak tot het houden van een burgerraadpleging op 19 maart 2014, mede in relatie tot de gemeenteraadsverkiezingen op die dag;
2. de aan de inwoners van Haren voor te leggen vraagstelling;
3. een procedureregeling voor de burgerraadpleging;
4. een globaal voorstel voor een communicatietraject in de aanloop naar de raadpleging met als doel inwoners van Haren zo goed mogelijk te informeren over de herindeling en over de voor te leggen keuze;
5. de organisatie van de voorbereiding van de burgerraadpleging;
6. het beschikbaar stellen van het benodigde budget.

Globale aanpak burgerraadpleging

Uitgangspunt is een burgerraadpleging waarbij kiesgerechtigde inwoners van Haren zich kunnen uitspreken over het voorlopig besluit van de raad voor een gemeentelijke herindeling met de gemeenten Ten Boer en Groningen. De raadpleging wordt gehouden gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen op 19 maart 2014. Kiesgerechtigden ontvangen een stempas voor de reguliere verkiezingen en tegelijkertijd een uitnodiging om deel te nemen aan de burgerraadpleging met de vraag zich uit te spreken over het voorlopige besluit.

Het uitbrengen van de stem in de burgerraadpleging vindt tegelijk plaats met het uitbrengen van de stem voor de gemeenteraadsverkiezingen. De Kieswet stelt hieraan echter beperkingen, bijvoorbeeld ten aanzien van het gebruik van het stemlokaal. Tevens is het mogelijk deel te nemen aan de burgerraadpleging zonder te stemmen voor de gemeenteraad

Voor de bewaking van het proces van de raadpleging is een eenmalige procedureregeling opgesteld die u dient vast te stellen en derhalve als concept is bijgevoegd. Tevens dient op grond van de procedureregeling een onafhankelijke commissie te worden benoemd die het proces bewaakt. We stellen voor daarvoor niet de Rekenkamercommissie aan te wijzen maar een afzonderlijke commissie met deskundigen op het gebied van communicatie, bestuursrecht en bestuurskunde. De bestaande Rekenkamercommissie vinden wij minder in de rede liggen vanwege:

- 1 het ontbreken van de voldoende kennis omtrent burgerraadplegingen;
- 2 mogelijke belangenverstremming.

Inmiddels hebben wij een aantal mogelijke kandidaten voor de onafhankelijke commissie benaderd met de vraag of zij bereid zijn deel te nemen aan de commissie. We hopen van

deze kandidaten een bevestiging te hebben op het moment van de behandeling van dit voorstel.

De stemmen van de burgerraadpleging worden afzonderlijk geteld en de vertrouwelijkheid van de stemming wordt op eenzelfde wijze geborgd.

Het bepalen van de einduitslag van de burgerraadpleging vindt plaats door het hoofd stembureau. Deze einduitslag houdt het aantal stemmen in ten opzichte van het totale aantal stemgerechtigden, als ook het aantal voorstanders en het aantal tegenstanders op basis van de uitgebrachte stemmen. Wij stellen voor af te zien van een (opkomst)percentage voor geldigheid van de raadpleging en aan de nieuwe gemeenteraad over te laten hoe hij de einduitslag betreft bij de verdere besluitvorming.

De organisatie van de raadpleging

Burgerraadpleging conform Kieswet en Kiesbesluit

Wij stellen voor om de Kieswet (KW) en het Kiesbesluit (KB) zoveel mogelijk van toepassing te verklaren in de door de raad vast te stellen procedureregeling. Hiermee is een uitermate geschikt instrument toe te passen om de stemming in goede banen te leiden. Het gaat dan zowel om de voorbereiding, het uitbrengen van de stem alsmede het tellen van de stemmen. Het van toepassing verklaren van de wet en het besluit brengt voor de organisatie wel een aantal beperkingen met zich mee. De belangrijkste beperking komt voort uit artikel L 7, lid 2 van de Kieswet. Hierin wordt aangegeven dat het doen van een schriftelijke aanvraag om bij volmacht te mogen stemmen door de burgemeester op de dag van de kandidaatstelling (voor de gemeenteraadsverkiezingen weliswaar) ter openbare wordt geberacht. De dag van de kandidaatstelling is 43 dagen voor de dag van stemming, conform artikel F1, lid 1. Het stemmen met een volmacht is ook bij een burgerraadpleging mogelijk als men met stempassen kiezers uitnodigt. De besluitvorming om een burgerraadpleging te kunnen organiseren dient daarom vóór 3 februari te zijn afgerond. Indien besloten wordt tot een burgerraadpleging zal ook daarvoor een openbare kennisgeving worden gedaan.

Combineren van beide stemmingen in één stemlokaal

Omdat de Kieswet ook zoveel mogelijk van toepassing is verklaard op een burgerraadpleging is het mogelijk stemmingen te combineren met de gemeenteraadverkiezingen, conform artikel J6 KW en artikelen J9 t/m J12 KB. Het uitbrengen van een stem voor zowel de gemeenteraad als de burgerraadpleging kan dan in hetzelfde stemlokaal plaatsvinden. Wanneer de Kieswet en het Kiesbesluit niet van toepassing worden verklaard is het niet mogelijk beide stemmingen in één stemlokaal te organiseren. Kiezers ontvangen twee kiespassen, één voor de gemeenteraadsverkiezing en één voor de burgerraadpleging.

De vraagstelling

Ook zal een besluit moeten worden genomen over de vraag die aan de inwoners van Haren wordt voorgelegd. Dat besluit is nodig in verband met de aanmaak van de stempassen. De deadline voor de aanlevering is 3 februari 2014. De vraagstelling aan de inwoners van Haren betreft een peiling naar draagvlak van het op 25 november genomen besluit, "om, op basis van de resultaten uit het vervolgonderzoek herindeling te kiezen voor de herindelingsoptie Groningen/Haren/Ten Boer".

De vraag die dus aan de inwoners van Haren moet worden voorgelegd is of men het eens of oneens is met dat besluit. Dit brengt ons op de volgende vraagstelling:

"De gemeenteraad van Haren heeft op 25 november 2013 een voorlopig besluit genomen tot een toekomstige samenvoeging van de gemeente Haren met de gemeenten Ten Boer en Groningen. Bent u het hiermee eens of oneens?"; (0 eens/0 oneens).

Deze vraag zal op de oproep voor de burgerraadpleging worden vermeld.

Communicatie

In verschillende moties hebt u het college verzocht er zorg voor te dragen dat er voldoende draagvlak onder de inwoners van Haren is voor het voorlopig besluit tot herindeling met Groningen en Ten Boer voordat een definitief besluit wordt genomen. Draagvlak zal gedurende de komende periode moeten worden gecreëerd en versterkt. We willen daarvoor een gedegen communicatietraject ingaan. Een dergelijk communicatietraject is niet alleen een kwestie van het goed informeren van inwoners over de argumenten die hebben geleid tot uw voorlopig besluit maar ook om de inwoners een podium te bieden om met voor- en tegenstanders te discussieren over de overwegingen met betrekking tot een mogelijke samenvoeging met Groningen en Ten Boer te discussieren. Op die manier denken we inwoners actief te betrekken, goed te informeren en uit te kunnen leggen waarom dat besluit is genomen. We voorzien een intensief communicatietraject waarin we gebruik maken van de traditionele communicatiemiddelen (Harener Weekblad, krant) maar ook van social media en de organisatie van bijeenkomsten met inwoners.

Organisatie

Ten behoeve van de voorbereiding van de burgerraadpleging hebben we een interne projectleider aangewezen. Omdat intern onvoldoende capaciteit beschikbaar is om de voorbereiding tijdig tot stand te brengen zullen we externe capaciteit inhuren: juridisch advies ten behoeve van de organisatie en de uitvoering van de burgerraadpleging zelf en communicatiecapaciteit ten behoeve van de creatie van draagvlak voor het voorlopig besluit, zowel inhoudelijk als voor het proces.

Voor het laatste hebben we een aantal bureau's gevraagd een offerte in te dienen. We hebben een keuze gemaakt met als belangrijkste criterium de vraag of het bureau een voorbereidingsproces kan aanbieden dat transparant is en helder in opzet. Uiteraard kan een bureau geen garantie afgeven voor draagvlak, wel of het een proces is waarin alle burgers kunnen participeren en dat voldoende ruimte biedt aan inwoners om zich goed te laten informeren over de argumenten voor een herindeling met Groningen en Ten Boer. De keuze is gevallen op de Stichting voor Beleidsanalyse en Bestuursondersteuning. Zowel in aanpak als in de kostenraming (€ 16.000) scoorde dit bureau als beste.

Kosten burgerraadpleging

We hebben een voorlopige raming gemaakt van de integrale kosten van de burgerraadpleging. De kosten bestaan globaal uit twee componenten:

- 1 kosten voor de organisatie van de burgerraadpleging € 35.100: € 25.000 voor de burgerraadpleging zelf en € 10.000 externe advisering.
- 2 communicatiekosten ten behoeve van het informeren van inwoners van Haren voor de creatie van draagvlak: € 60.000. Dat bedrag is als volgt samengesteld (bedragen afgerond):

website:	€	10.000
social media:	€	3.500
bekendmakingen:	€	3.500
artikelen HW:	€	13.500
herindelingskrant:	€	20.000
bijeenkomsten:	€	10.000

De totale kosten komen daarmee vooralsnog op ongeveer € 95.000. Rekening houdend met onvoorzienekosten stellen wij voor dat u een krediet beschikbaar stelt van € 100.000. We zullen de kosten bijramen in de voorjaarsnota.

We onderzoeken nog de mogelijkheid van een financiële bijdrage van de provincie.

Haren, 23 januari 2014

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

J.G. Vlietstra,
burgemeester

